

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 1 sierpnia 2024 r.
inicjatywy obrońcy skazanego **D. K.**
podjętej w oparciu o przepis art. 9 § 2 k.p.k.
w przedmiocie wznowienie z urzędu
postępowania kasacyjnego zakończonego
postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2021 r., III KK 80/21,
na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. *a contrario*

postanowił
stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu
postępowania;

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 3 lutego 2020 r., sygn. akt II K 786/18, D. K. został uznany winnym czynów z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 k.k. oraz z art. 178a § 1 k.k., za które wymierzono mu karę łączną 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 27 listopada 2020 r., sygn. akt II Ka 461/20. Od powyższego prawomocnego wyroku kasację wniósł obrońca skazanego. Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2021 r., III KK 80/21, Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

Obrońca skazanego wniósł do Sądu Najwyższego na podstawie art. 9 § 2 k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. pismo sygnalizujące potrzebę wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego przed Sądem Najwyższym powołując się na zarzut naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przede wszystkim stwierdzić należy, że treść przedmiotowego pisma obrońcy skazanego - tak z uwagi na przepisy wskazane przez niego jako podstawa jego wniosku - przesądza o tym, że stanowi ono inicjatywę podjętą na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. Instytucja w tym przepisie uregulowana może być stosowana do postępowań zakończonych prawomocnym orzeczeniem sądowym obok wnioskowanego trybu wznowienia takiego postępowania, lecz także jako impuls do wznowienia postępowania z urzędu. Jak wynika z orzecznictwa, wznowienie postępowania z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., możliwe jest wyłącznie z urzędu, a więc strona - nie dysponując w tym zakresie własnym wnioskiem o wznowienie postępowania - może na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. zasygnalizować organowi procesowemu potrzebę podjęcia czynności z urzędu. Pismo obrońcy skazanego wskazujące na zaistnienie takich przesłanek należy traktować jako przedstawienie (sygnalizację) takich okoliczności, które sąd rozważa z urzędu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 30 stycznia 2014 r., III KO 91/13, LEX nr 1427400; 14 grudnia 2016 r., III KO 66/16, LEX nr 2166384).

Jako podstawę do wznowienia postępowania obrońca wskazał fakt, że „na etapie postępowania przed Sądem Rejonowym w Siedlcach skład Sądu był nienależycie obsadzony”. Sprawa od początku była prowadzona przez Sędziego Sądu Rejonowego W.M., który „w toku rozprawy przestał być sędzią niezależnym i niezawisłym, gdyż na mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia 4 grudnia 2018 nr. Złożony został wniosek o powołanie ww. sędziego na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Siedlcach w dniu 10 czerwca 2019 r., odbyło się to na mocy postanowienia Prezydenta RP nr [...] z dnia 10 kwietnia 2024 r. Oznacza to, że od tego dnia w/w sędzia „utracił przymiot sędziego, nie mógł prowadzić tego postępowania, nie mógł wydać wyroku, a tym bardziej skazującego”.

Przy tylko takiej argumentacji dotyczącej Sędziego SO W.M. sygnalizacja

której ona dotyczy nie może być skuteczna.

I to niezależnie od tego czy podzielamy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22 (OSNK 2023, z. 4, poz. 20): *„Orzeczenie o oddaleniu kasacji nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k.*, konsekwencją tego stanowiska jest stwierdzenie, że nawet gdyby Sąd Najwyższy podzielił stanowisko obrońcy co do wadliwego składu Sądu I instancji, to nie miałby możliwości wznowić postępowania. Wznowienie nie może dotyczyć bowiem postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem o oddaleniu kasacji. Skoro to postanowienie nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k., to nie wchodzi w grę możliwość wznowienia z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k. wobec ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. postępowania kasacyjnego zakończonego wydaniem wskazanego postanowienia. Czy też aprobujemy wyrażone w niektórych orzeczeniach Sądu Najwyższego odmienne stanowisko, które dopuszcza wznowienie postępowania kasacyjnego. Zwrócić jednak należy uwagę, że dotyczyło to określonych uchybień, a mianowicie naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z nienależytą obsadą Sądu Najwyższego (zob. m.in. postanowienie z dnia 23 sierpnia 2023 r., II KO 75/23, Lex nr 3597323; postanowienie z dnia 21 czerwca 2023 r., V KO 30/22, Lex nr 3572360). Poza tym, te uchybienia miały swoje źródło w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Tymczasem wniesiona sygnalizacja dotyczy uchybienia, które - o ile zaistniało – to wystąpiło ono już w postępowaniu przed Sądem I instancji i dotychczas nie było sygnalizowane, jakkolwiek z racji zgłaszanego charakteru (o ile taki by rzeczywiście miało) podlega z urzędu uwzględnieniu w postępowaniu kasacyjnym (art. 536 k.p.k.).

Rzecz jednak w tym, że zgłoszone przez obrońcę informacje dotyczące wskazanego Sędziego nie są wystarczające by uznać, iż nie spełnia on minimalnego standardu bezstronności. W przywołanych przez obrońcę uchwałach: składu Połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. oraz składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., In KZP 2/22 jednoznacznie wszak stwierdzono,

że „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach”

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania przed Sądem Najwyższym z urzędu.

[J.I.]

[ms]